

[Niels Anker Kofoed]

Det er tilgivet.

Jeg har lyst til at komme med nogle bemærkninger efter den her debat, som jeg synes på sin vis har været interessant. Den har været interessant på grund af den styrke og den sikkerhed, hvormed man har kunnet give ét erhverv skylden for den største forurening.

Dernæst har jeg en kommentar til det ærede medlem, cand. theol. fru Margrete Auken, som har belært mig om en statistik, som hun fremviste. Til fru Margrete Auken vil jeg bare sige, at man skal, selv om man er cand. theol., tage den slags oplysninger med lidt . . .

Formanden:

Man må ikke henvise til et privat erhverv.

Niels Anker Kofoed (V):

Undskyld. Jeg troede, det var en titel.

Jeg vil gerne bede fru Margrete Auken tage det med et gran salt, hvad man får af oplysninger, for det kunne jo være, at disse beregninger ikke havde de rigtige forudsætninger.

Jeg tænker på det, der stod i NPO-planen om gårdbidraget, hvor man beregnede det til 60.000 t, til trods for at andre beregninger allerede i 1985 viste, at det var 40.000 t for højt. Det eksakte tal var 15.000–20.000 t.

Det er bare det råd, at man ikke skal tage alt for pålydende. Modelberegninger er modelberegninger. Det afhænger fuldstændig af, hvilke forudsætninger man lægger ind i disse beregninger.

Hr. Løvig Simonsen og hr. Leif Hermann fik mig til at spekulere på, hvad det egentlig drejer sig om i denne debat. Er det miljøet, eller er det noget helt andet? Jeg fik opfattelsen af, at det først og fremmest var andre ting: det var politisk, og det var kontrol og styring.

Det, man særlig var optaget af, var afgifterne, for man vil styre landbruget. Jeg synes, det er fantastisk, at man nu vil pålægge landbruget en afgift på energi. Kvælstof er deres energi, forudsætningen for, at det kan udnytte solenergien. Denne energi pålægger man altså en afgift på 6 kr. pr. kg, og det betyder en ekstra udgift for en landmand på ca. 1.000 kr. pr. ha.

Jeg vil gerne spørge de ærede ordførere: hvordan tror de man kan drive landbrug herefter? Samtidig har man allerede nu pålagt

afgifter og udgifter ved miljøforanstaltninger, som beløber sig til 400–500 kr. pr. ha.

Vi står over for en meget vanskelig situation afsætningsmæssigt, hvor vi ved, at det, vi producerer, bliver billigere. Jeg synes, man skulle koncentrere sig om lidt billigere former for løsning af de miljøproblemer, der vitterlig er visse steder.

En anden ting, man griber fejl an, er, at det ikke har meget med miljø at gøre, når man angriber handelsgødningen og siger, at det er det, man skal sætte ind på. Når man vitterlig ved, at det er naturgødningen, der er problemet, så hjælper det ikke noget, at man siger, at den afgift kommer landbruget til gode.

Hvordan bliver økonomien for den landmand, der bor på øerne og ikke har nogen husdyrproduktion? Hvordan bliver økonomien i de specialprodukter, de specialproduktioner, der skal have meget kvælstof? Hvordan skal man producere brødhvede i dette land, hvis man ikke gøder med kvælstof? Hvordan skal man producere jordbær, hvordan skal man producere specialprodukter af god kvalitet, hvis man ikke har kvælstof i tilstrækkelig mængde? Og så taler man om økologisk landbrug. Jeg tror ikke, man helt har forstået økologien.

Min slutbemærkning skal være, at mit indtryk er, at der er to linjer: én, der ønsker styring og kontrol og mener at kunne løse miljøproblemerne, og en anden linje, som mener, at man ved oplysning, ved animerende foranstaltninger kan få bønderne til at lægge landbruget om. Det er faktisk det, denne miljødebat drejer sig om. Den drejer sig ikke så meget om miljøet som sådant. Den drejer sig om, hvordan man kan få landbruget styret. Jeg tror, historien viser, at de bedste resultater, landbruget har kunnet opvise, skyldes animerende foranstaltninger. Det her er desværre en gal vej. Jeg håber, at man kommer til besindelse under udvalgsarbejdet.

(Kort bemærkning).

Leif Hermann (SF):

Det er interessant, at hr. Niels Anker Kofoed forudser, at det bliver nødvendigt at lægge en afgift på handelsgødning på 6 kr. pr. kg, fordi det forbrug, som regeringen selv forventer vil falde med mellem 130.000 t og 145.000 t pr. år – det står på side 14 i rege-